

KULAK ÇINLAMASI – TİNNİTUS

Tıpta tinnitus denildiği zaman kulakta aslında etrafta olmayan, duyulmaması gereken bir sesin hissedilmesi kastedilir. Dilimizde bu kelimenin karşılığı olarak kulak çınlaması ifadesi kullanılmaktadır. Bazı hastalar kulak çınlaması ifadesinden genellikle kulaktaki ince bir düdük sesine benzer sesi anlamaktadırlar. Halbuki hastalar kulaklarında kendilerini rahatsız eden sesi bir sese benzetmeleri istendiğinde bir düdük sesi, motor sesi, rüzgar sesi, akan su sesi, vızıltı, pıt pıt gibi bir ses, gürültü gibi seslere benzetirler. Kulak çınlaması var mı diye soran bir doktora "hayır çınlamıyor, ama devamlı bir gürültü sesi var kulağımda" diyebilmektedirler. Tinnitus denildiğinde bu seslerin herhangi birisi kastedilmiş olur. Ses genellikle kulakta bazen kafanın içinde hissedilir. Kulakta veya kafada hissedilen bu ses ortam gürültüsü az olduğunda daha fazla hissedilir. Örneğin geceleri etraf sesleri azaldığında çınlamanın duyulmasını zorlaştıran fon sesi ortadan kalkmış olduğu için hastalar çınlamayı daha şiddetli hissederler. Hatta bazı hastalar çınlamanın aslında gündüzleri olmadığını, geceleri ortaya çıktığını söylerler. Aslında çoğu hastada o ses hep orada vardır ama etraf sessizleşince fark edilebilir olmaktadır. Az sayıda hastada çınlama devamlı olmayıp aralıklarla ortaya çıkabilmektedir.

Kulak çınlaması her zaman işitme kaybı ile birlikte değildir ancak çoğu zaman bir işitme kaybı ile birliktelik gösterir. İşitme kaybı olan hastaların %80'inde çınlama yakınması da vardır (Şekil 1). Çınlaması olan hastaların sadece %5-%10 kadarının işitmesi normaldir. Sıklıkla işitmeyi bozan neden aynı zamanda çınlamaya da yol açmaktadır. Kulak çınlaması sık görülen bir yakınmadır. Çınlaması olanların ancak %20 kadarında bu ses rahatsızlık yaratacak düzeydedir.

Şekil 1. Hastada işitme kaybı ve çınlama yakınmalarına neden olan, orta kulak ve dış kulağı etkileyen bir damarsal tümör.

Doktorlar kulak çınlamalarını hastanın sadece kendisinin duyabildiği ancak başka birinin duyamadığı (subjektif) ve hem hastanın hem de ona yaklaşan herhangi birinin duyabildiği

(objektif) olmak üzere iki gruba ayırmaktadırlar. ınlamaların çok az bir kısmı objektiftir. Etrafımızdaki insanların sıklıkla sözünü ettikleri kulak çınlaması subjektiftir ve sebebi nadiren ortaya konulabilmektedir.

Bir önemli nokta da kulak çınlaması olan bir hastanın tinnitus denildiğı zaman hastalığının adı söylenmiş zannetmeleridir. Bazen doktorlar da hastalık tanısı olarak kullanmaktadırlar; bu doğru değildir. Tinnitus bir yakınmadır, belirtidir; hastalık adı değildir. “Teşhisim belli, tinnitus varmış bende” diyen çok hasta görebilirsiniz çevrenizde. Bunu söyleyen hasta “benim teşhisim belli, karın ağrısıymış” diyen bir hasta gibidir aslında. Nasıl ki karın ağrısı bir hastalık değilse, bir yakınma ise aynı şekilde tinnitus yani çınlama da öyledir. Kulak ınlamasının tıpta ve İngilizce konuşan toplumlarda kullanılan karşılığıdır tinnitus. Nedeni sıklıkla ortaya konulamadığı için bazı doktorlar da bu yanlışı, bilmediklerinden değil ancak ihtiyaçtan, devam ettirmektedirler. Halbuki dikkatli yapılan bir muayene ve sabırla yürütölen test ve tetkiklerle bu hastalardaki sorunu ortaya koymak oğru zaman mümkün olabilmektedir. Bu sorun bazen iç kulaktaki tüylü duyu hücrelerinin enfeksiyona, yüksek sese ya da zararlı maddelere maruz kalma sonucunda hasara uğraması olabilir. Bazen işitme – denge sinirinde ya da beyinde bir tümör çınlamanın nedeni olabilir. Bazen de merkezi sinir sisteminde başka türden (damarsal, dejeneratif) bir hastalık olabilir. Nedenler çok daha çeşitlidir. Burada sadece çeşitliliğı vurgulamak için birkaç örnek verilmiştir. Kulakları çınlayan hastalar zaman zaman iyileşme konusunda umutlarını yitirmektedirler. Oysa bazen çınlamanın tedavisi son derece kolay olabilmektedir. Örneğın kulak kirinin çınlamaya neden olabileceğini ve bunun temizlenmesiyle çınlamanın geçebileceğini bilmek gerekir. Bazen orta veya dış kulaktaki bir enfeksiyonun tedavisiyle çınlama geçebilir.

Tam olarak iyileştirilemeyen hastalarda ise çınlamanın verdiği rahatsızlık hissini azaltmak ve ona dayanma gücünü artırmak için hastalara yardım edebilmek mümkün olabilmektedir. Bu amaçla kullanılmakta olan ve etkinliğı kanıtlanmış birçok yöntem bulunmaktadır.